

Mål og Rammer

Aktivitetscentre og Aktivitetshuse i Herning Kommune

Januar 2016

Godkendt i Social- og sundhedsudvalget den 17. december 2008
Revideret i Social- og sundhedsudvalget den 16. juni 2009
Administrativ tilrettet den 4. januar 2012
Administrativ tilrettet 30. januar 2016
Sagsbehandler: Elin Mogensen

Indholdsfortegnelse

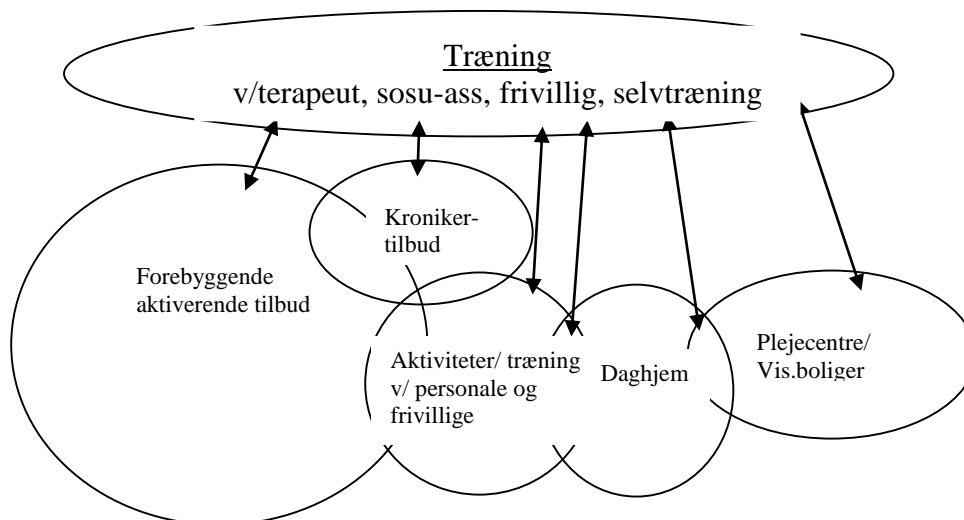
1. Baggrund.....	2
1.1 Målgruppe	2
2. Mål	3
2.1 Samspil med øvrige tilbud	3
2.2 Socialt samvær – netværk	3
2.3 Fastholde sundhedstilstand – meningsfuldt indhold	3
2.4. Rummelighed – alsidighed.....	3
3. Rammer.....	4
3.1. Aktivitetssæson	4
3.2. Brugerne betaler for et medlemskab	4
3.3 Hvem betaler medlemskort	5
3.4. Brugerindflydelse.....	6
3.5. Understøtte de frivillige	6
3.6. Fysiske rammer og lokaleanvendelse	7
3.7. Anvendelse af personaleressourcer/ Samarbejde med personale.....	7
3.8. Samspil med øvrige tilbud	7
3.9. Ferieperioder	8
Bilag 1. Uddrag fra lovgivning	9
Bilag 2. Frivilligerklæring.....	11

1. Baggrund

Herning Kommune har aktivitetscentre og aktivitetshuse placeret geografisk spredt i kommunen

- Aktivitetscenter Koloritten, Markedspladsen 2, Herning
- Aktiv Centret, Brorsonsvej 12, Herning
- Holtbjerg Aktivitetshus, Waldemarsvej 347, Herning
- Tjørring Aktivitetshus, Tjørringparken 4B / Fuglsangsø Centret, Fuglsang Toft 4, Tjørring
- Lind Aktivitetscenter, Lind Hovedgade 20, Lind
- Toftebo Aktivitetscenter, Elmegade 32, Hammerum
- Aktivitetshuset Rosenlund, Sydgaden 8, Snejbjerg
- Aktivitetscenter Ågården, Ågårdsvej 2, Vildbjerg
- Aktivitetshuset Kastaniegården, Skolegade 5, Aulum
- Sunds Aktiv Center, Nørrevang 30, Sunds
- Aktivhuset 7'eren, Jens Jensensvej 7, Haderup
- Engholm Centret, Nørregade 11, Sdr. Felding

I aktivitetscentre og aktivitetshuse samarbejdes mellem kommunens ansatte og frivillige omkring etablering af tilbud i tilknytning til service- og sundhedslovens rammer (se bilag 1). Samspillet mellem tilbuddene er illustreret ved flg. tegning.

1.1 Målgruppe

Målgruppen for kommunens aktivitetscentre og aktivitetshuse er borgere fra 60 år samt førtidspensionister.

Udviklingen i det nære sundhedsvæsen betyder, at kommunen skal varetage flere funktioner både i borgernes hjem og i centerregi. Konkret inden for trænings- og aktivitetsområdet udvikles fortløbende indsatser vedr. forebyggelse, sundhedsfremme, kroniker-undervisning, genoptræning og vedligeholdelsestræning – samt personalestøttet aktivitet, daghjemtilbud og aktiviteter for plejeboligborgere. Nogle steder tilbydes hele paletten af tilbud, mens der andre steder tilbydes nogle af

funktionerne. Alle steder indgår tilbuddene i samspil med borgere, som køber medlemskab til aktivitetshuset/ aktivitetstret og som etablerer sig med centerråd og skaber aktiviteter for og med hinanden.

”Mål og Rammer” indeholder mål og retningslinjer for de områder, hvor der forudsættes ensartethed på tværs af kommunens aktivitetstilbud. Der lægges vægt på, at der inden for rammerne er plads til lokal selvbestemmelse. Beskrivelsen skal fungere som et fælles arbejdsredskab for både brugere og personale.

2. Mål

2.1 Samspil med øvrige tilbud

Hvor de nære sundhedstilbud udbydes i kommunen, skal de sammen med aktivitetstilbuddene bidrage til sammenhæng for målgruppen. Målet er, at man kan starte som den friske der går ind ad døren og deltager i aktiviteter – ved behov kan deltages i visiterede trænings- og aktivitetstilbud – og man kan fortsætte med at komme til aktiviteter også selv om der opstår mere permanent brug for støtte.

2.2 Socialt samvær – netværk

Aktivitetscentre og aktivitetshuse skal give mulighed for samvær med andre, hvor brugerne kan skabe, udbygge og bevare et værdifuldt netværk. Aktiviteterne søges så vidt muligt tilrettelagt, så de understøtter det fællesskab, der kan opbygges mellem deltagerne gennem en sæson.

2.3 Fastholde sundhedstilstand – meningsfuldt indhold

Aktivitetscentre og aktivitetshuse skal sikre, at der er meningsfulde aktivitetstilbud, hvor brugerne kan vedligeholde fysiske, psykiske og sociale funktioner med positiv effekt for levealder og livskvalitet, samt forebygge ensomhed og skabe trivsel.

2.4. Rummelighed – alsidighed

Aktivitetscentre og aktivitetshuse skal give plads til alle inden for målgruppen – og samværret bygger på velvilje til at støtte og hjælpe hinanden. Forskellighed i brugergruppen skal afspejle sig i alsidighed i aktivitetstilbud.

3. Rammer

3.1. Aktivitetssæson

Sæsonen på kommunens aktivitetscentre/ aktivitetshuse går fra aug/sept – til juli/aug. Årsprogrammer udarbejdes og offentliggøres inden sæsonstart. De enkelte aktivitetscentre/aktivitetshuse planlægger årets gang og afgør selv hvornår sæsonen slutter på de forskellige aktivitetstilbud.

3.2. Brugere betaler for et medlemskab

Brugere af aktivitetscentre/ aktivitetshuse køber et "kommunalt medlemskab" på 300 kr. (2015) Det "kommunale medlemskab" skal suppleres med et "lokalt medlemskab" til det aktivitetscenter/ aktivitetshus, hvor man som medlem ønsker at deltage. Det "lokale medlemskab" koster 100 kr. Ønsker man at deltage flere forskellige steder, vil tilkøbet alene være det lokale medlemskab.

Når over halvdelen af sæsonen er gået dvs. efter 15. februar¹ er betalingen for medlemskab halv pris gældende både for det kommunale og det lokale medlemskab, dvs. 150 kr. + 50 kr. = 200 kr.²

Det enkelte centerråd står for salg af såvel det kommunale som det lokale medlemskab til brugere af de kommunale aktivitetstilbud. Hvor centerrådernes økonomi administreres på de kommunale konti afregnes løbende for indtægter fra salg af det kommunale medlemskab. Hvor centerrådernes økonomi administreres uden for de kommunale konti, afregnes inden udgangen af hvert kvartal. Dvs. inden 31. marts, 30. juni, 30. september og 31. december.

Ud over medlemskabet er det op til det enkelte centerråd at fastsætte evt. yderligere brugerbetaling for aktiviteter, som ved driften indebærer en økonomisk udgift.

Medlemskortene pris- og lønreguleres i takt med den almindelige prisudvikling – og fastsættes årligt af Byrådet sammen med øvrige takster jf. takstblad. Reguleringen foregår i interval af 10 kr.

Da aktivitetscentrenes sæson er forskudt i forhold til kalenderåret, er det afgørende, at centerrådernes pengebeholdning fra lokalt medlemskab evt. brugerbetaling og indsamlinger altid overføres til efterfølgende regnskabsår.

¹ I sæson 2012-2013 udgør andelen af solgte halve medlemskort ca. 2%

3.3 Hvem betaler medlemskort

Med udgangspunkt i **borgeren** er reglen, at

- alle borgere i målgruppen bosiddende i Herning Kommune, der ønsker at deltage i fællesskabet på aktivitetscentre/ aktivitetshuse betaler medlemskort.

Medlemskabet beror på, at man herved får adgang til en vifte af tilbud. Afhængig af den enkeltes ressourcer og interesser vil medlemskabet kunne indebære såvel at yde som at nyde – begge dele som væsentlige sider af menneskelig trivsel i bred forstand.

- Undtagelser vedr. medlemskab begrundet i lovgivning:

Herning kommune skal tilbyde visiteret genoptræning og vedligeholdelsestræning uden, at borgeren pålægges betaling for ydelsen. Herning kommune skal tilbyde visiterede daghjemsydelser, og hvor borgeren indgår i daghjem uden at kunne profitere af at indgå i centertilbud, er der ikke belæg for at afkræve medlemskab. Herning kommune skal varetage forebyggende og sundhedsfremmende tilbud til bl.a. borgere med kroniske lidelser i tidsafgrænsede forløb, og hvor disse afvikles på aktivitetscentre/ aktivitetshuse, kan der ikke stilles krav om medlemskab.

- Undtagelser vedr. medlemskab begrundet i Centerrådets råderum:

I tilknytning til forebyggende aktiviteter, som varetages af frivillige, kan centerrådet i enkeltstående særlige tilfælde vælge at dispensere for betaling af medlemskab. Det medfører her, at den pågældende frivillig/ vejleder får betalt sit medlemskab af centerrådet til det kommunale medlemskab på 300 kr. Frivillige under centerråds-dispensation indgår i samme vilkår/ goder som øvrige frivillige af aktivitetscentret/ aktivitetshuset.

Med udgangspunkt i **aktiviteten** er reglen, at

- alle aktiviteter tilrettelægges i den hensigt, at deltagerne tilmelder sig medlemskab af det pågældende aktivitetscenter/ aktivitetshus i forbindelse med deltagelse i aktiviteten.

- Undtagelser kan være de nære sundhedstilbud:

De nære sundhedstilbud vil omfatte forebyggende og sundhedsfremmende initiativer jf. Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker. Der kan være tale om at afvikle åbent hus arrangementer, cafétilbud, rådgivning, events og lignende.

- Undtagelser kan være enkeltstående udvalgte aktiviteter af "arrangements-karakter":

Der er tale om arrangementer, hvor aktivitetscentret/ aktivitetshuset åbner for både medlemmer og ikke-medlemmer – men kompenserer f.eks. herfor ved forskellig brugerbetaling. Centerrådet har kompetencen til at beslutte hvilke udvalgte aktiviteter, der omfattes af denne ordning. Samarbejde med eksterne parter om særlige arrangementstyper som f.eks. højskoleforedrag, der afholdes under Folkeoplysningsloven, vil være omfattet af denne undtagelse.

Med udgangspunkt i **tilbud til borgere med faglig vurderet funktionstab** er reglen, at

- teamleder kan træffe beslutning om samarbejde med frivillige i relation til disse opgaver. Teamleder kan her både dispensere fra aktivitetscentrenes primære målgruppe samt dispensere for betaling af medlemskab. Frivillige under denne personale-dispensation indgår ikke i samme vilkår/ goder som øvrige frivillige i aktivitetscentret/ aktivitetshuset.

3.4. Brugerindflydelse

Hvert aktivitetscenter/ aktivitetshus har sit eget centerråd.

Centerrådet vælges blandt de brugere, der har købt medlemskort til stedet – og kun medlemmer i det pågældende aktivitetscenter/ aktivitetshus er stemmeberettigede. Som medlem af flere aktivitetscentre/ aktivitetshuse har man stemmeret hvert sted – og kan opstille til valg de steder, man er medlem.

Selve valgproceduren kan være forskellig fra sted til sted afhængig af kultur og tradition, men der skal sikres en åben og gennemskelig proces, som er afstemt med stedets brugere.

Valgperiode fastsættes til 2 år med valg hvert år, hvor halvdelen af centerrådet er på valg. Valget foregår i januar kvartal og det nye centerråd er klar til tiltrædelse senest 1. april.

Centerrådet skal sikre en bred repræsentation af brugerinteresser. Centerrådet skal bestå af 5 – 11 deltagere (ulige antal) – og størrelsen af centerrådet bør forholdsmæssigt afspejle antallet af brugere på stedet.

Centerrådet er forpligtet til at handle inden for kommunens love og regler. Lokale vedtægter og forretningsorden skal godkendes i Sundhed og Ældre af områdeleder og teamleder.

I Centerrådet sidder foruden de valgte brugere også repræsentation fra personalet (aktivitetskoordinator/ teamleder).

Centerrådet kan vælge at invitere repræsentant fra f.eks. seniorråd eller ældreråd med til møder, såfremt man i centerrådet finder behov for kontakten hertil. Hvor det er relevant for samarbejdet, vil en repræsentant fra plejecentret tilsvarende kunne inviteres ad hoc.

3.5. Understøtte de frivillige

Centerrådene understøtter det frivillige arbejde ved at udarbejde lokale retningslinjer herfor. Det kan være ved kaffebilletter, en årlig fest eller udflugt for de frivillige, samt evt. kursustilbud. Motivationen for den frivillige indsats bygger som udgangspunkt på gensidighed.

De medlemmer der påtager sig opgaver som frivillig på aktivitetscentre/aktivitetshuse registreres særskilt med frivillig-erklæring, hvorved de forsikringsmæssigt er dækket for evt. pådraget skade under opgavevaretagelse som frivillig. Frivillig-erklæring kan tilføjes lokale aftaler. (Se bilag 2)

Det frivillige arbejde som udelukkende foregår på plejecentrene kan være organiseret i selvstændige støtte- og vennekredse med kontakt til plejepersonale på afdelingerne, hvorved det betragtes som en selvstændig aktivitet uden for aktivitetscentre/ aktivitetshusene.

3.6. Fysiske rammer og lokaleanvendelse

Det overordnede ansvar for lokaleanvendelse på aktivitetscentre og aktivitetshuse ligger hos teamleder/ plejecentrets leder det pågældende sted. Afsættet for sammenbygning af pleje- og aktivitetscentre er, at det skal være en gevinst for begge parter.

Centerrådene på aktivitetscentre og i aktivitetshuse indgår som udgangspunkt aftale om lokaleanvendelse forud for en ny sæson forbeholdt aktiviteter for målgruppen, som har købt medlemskab. Lokalerne skal være fysisk tilgængelige for alle inden for målgruppen. Aktiviteter som arrangeres internt af pleje- og aktivitetsscenter kommer i første række.

I det omfang der er ledige lokaler kan disse udlånes til eksterne interessegrupper/ organisationer – primært med relation til målgruppen (handicapforeninger, pensionistforeninger, omsorgsklubber, efterlønsklubber, Ældre Sagen, sygdomsrelaterede foreninger etc.).

Centerrådene skal i samarbejde med teamleder/aktivitetskoordinator vælge en afregningsmodel fx:

- Der opkræves et beløb svarende til leje af edb-udstyr, musikanlæg, lydanlæg, køb af forplejning samt udgifter forbundet med efterfølgende rengøring
- Ved udlån af lokaler og udstyr fastsættes et beløb svarende forholdsmæssigt til den udgift aktivitetsstedets brugere betaler via deres medlemskab – eller der kræves medlemskab.

Lokaler på aktivitetscentre og aktivitetshuse kan ikke anvendes til private formål for stedets medlemmer ved personlige mærkedage. I forbindelse med mærkedage for beboere på plejecenter i tilstødende byggeri fastlægger personalet fra aktivitets- og plejecenter retningslinjer for lån af lokaler – som dermed bliver en lokal aftale det pågældende sted.

Åbningstider

Aktivitetscentre og Aktivitetshuse har i udgangspunktet åbningstid på hverdage i tidsrummet kl. 9 – 16. Der kan afvikles holdaktiviteter og arrangementer herudover efter lokalt fastsatte regler indgået med teamleder.

3.7. Anvendelse af personaleressourcer/ Samarbejde med personale

Generelle tilbud af forebyggende og aktiverende karakter tilrettelægges og udføres i udgangspunktet af brugerne selv. Der tilknyttes i beskedent omfang personaletimer til aktivitetskoordinering og bistand på konsulentniveau.

Målrettede trænings- og aktivitetstilbud til brugere med fysiske, psykiske og sociale funktionsnedsættelser tilrettelægges af personalet, og hvor det er muligt tilknyttes frivillige kræfter.

3.8. Samspil med øvrige tilbud

Træning for borgere, der af helbredsmaessige årsager bliver visiteret til det, tilrettelægges af fysio- og ergoterapeuter og foregår primært som holdtræning i træningslokalerne. Tidsrummet fastlægges så vidt muligt med hensyntagen til borgernes mulighed for transport til/fra aktivitetscentret.

Vedligeholdende aktiviteter med personalestøtte er for de borgere, der ikke kan begå sig i aktiverende tilbud uden personalestøtte. Disse borgere har brug for vejledning/ guidning og hjælp til at

få graderet kravene i aktiviteterne. Vedligeholdende aktiviteter foregår i et tæt samspil mellem frivillige og aktivitetspersonale.

Daghjem er for borgere, der er vurderet til at have behov for personlig hjælp og pleje samt aflastning i et dagophold, for derved at kunne forblive boende i eget hjem. Daghjemsbrugerne er tilknyttet aktivitets- og plejepersonale på aktivitetscentret.

Plejecenterbeboere kan deltage i aktivitetstilbud og arrangementer på aktivitetscentret på lige vilkår både betalings- og indholdsmæssigt som hjemmeboende ældre. Ved behov for personlig hjælp i forbindelse med aktivitetsdeltagelse indgås aftale med personale eller frivillige i tilknytning til plejecentret.

Sundhedsfremmetilbud er for borgere, som har glæde af mer-viden omkring fx rygning, kost, alkohol, sol, fysisk aktivitet – dvs. forhold som har betydning for borgernes sundhedstilstand. Tilbudene tilrettelægges som åben rådgivning, åbent hus arrangementer, som holdtilbud eller hvad der måtte vurderes at tilgodesee den pågældende målgruppe bedst.

Kronikertilbud er for borgere med en kronisk sygdom (fx diabetes, KOL, hjerte-kar sygdom, kræft, demens) og hvor deltagere efter forudgående afklarende samtale tilbydes træning og undervisning i sund levevis og håndtering af sygdommens følger. Virkninger.

En arbejdsplads er der også tale om, hvor medarbejdere på pleje- og aktivitetscenter er ansat til at varetage bestemte opgaver målrettet borgere bosiddende i lokalområdet, på plejecentret og i aktivitetscentret.

3.9. Ferieperioder

I Aktivitetscentre vil daghjem og vedligeholdende aktiviteter være omfattet af faste "lukke-dage" i løbet af året. Det gælder i julen, mandag-onsdag op til påske, fredag efter Kr. Himmelfartsdag, 1. maj og 5. juni – samt en uge i juli.

For træning efter Serviceloven vurderer terapeuten den enkelte borgers træningsbehov med henblik på tilrettelæggelse træningstilbud i ferieperioder.

Centerrådet beslutter, hvorvidt aktiviteter med aktiverende og forebyggende sigte har åbent eller lukket de nævnte dage.

I ferieperioder er der ikke buskørsel til Aktivitetscentrene.

MÅL & RAMMER for Aktivitetscentre og Aktivitetshuse i Herning Kommune

Bilag 1. Uddrag fra lovgivning

Uddrag fra Serviceloven

§ 79. Kommunalbestyrelsen **kan iværksætte** eller give tilskud til generelle tilbud med aktive-rende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for, hvilke persongrupper der kan benytte tilbuddene.

Stk. 2. Afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om betaling for tilbud efter stk. 1.

§ 83. Kommunalbestyrelsen **skal tilbyde**

1) personlig hjælp og pleje og

2) hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet

Stk. 2. Tilbuddene efter stk. 1 gives til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver.

Stk. 3. Tilbuddene efter stk. 1 kan ikke gives som generelle tilbud efter [§ 79](#).

Stk. 4. Kommunen skal ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg m.v. for en person med en demensdiagnose så vidt muligt respektere dennes vejledende tilkendegivelser for fremtiden med hensyn til bolig, pleje og omsorg (plejetestamenter).

§ 84. Kommunalbestyrelsen **skal tilbyde** afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 2. Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

§ 86. Kommunalbestyrelsen **skal tilbyde** genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder til personer, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor.

Uddrag fra Sundhedsloven

§119 Kommunalbestyrelsen **har ansvaret for** ved varetagelsen af kommunens opgaver i forhold til borgerne at skabe rammer for en sund levevis

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen **etablerer** forebyggende og sundhedsfremmende tilbud til borgerne.

Stk. 3. Regionsrådet tilbyder patientrettet forebyggelse i sygehusvæsnet og i praksissektoren m.v. samt rådgivning m.v. i forhold til kommunernes indsats efter stk. 1 og 2.

§140 Kommunalbestyrelsen **tilbyder** vederlagsfri genoptræning til personer, der efter udskrivning fra sygehus har et lægefagligt begrundet behov for genoptræning, jf. §84 om genoptræningsplaner.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens indsats efter stk. 1 tilrettelægges i sammenhæng med de kommunale træningstilbud mv. i henhold til anden lovgivning.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tilvejebringe tilbud om genoptræning i henhold til stk. 1 ved at etablere behandlingstilbud på egne institutioner eller ved indgåelse af aftaler herom med andre kommunalbestyrelser, regionsråd eller private institutioner.

Stk. 4. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om patienternes mulighed for at vælge mellem genoptræningstilbud.

MÅL & RAMMER for Aktivitetscentre og Aktivitetshuse i Herning Kommune

Bilag 2. Frivilligerklæring

ERKLÆRING

Frivillig i Herning Kommune

Undertegnede er blevet registreret som frivillig i Herning Kommune med virkning fra den _____.

Jeg accepterer:

- at følge de mål/regler og retningslinjer, der er for Herning Kommune
- at jeg har tavshedspligt omkring den viden, jeg gennem mit arbejde måtte erhverve om andre personers forhold og sygdom. Tavshedspligten ophører ikke, selvom jeg ophører som frivillig.
- at jeg ikke modtager nogen form for vederlag for mit arbejde

Personoplysninger:

Navn	
Adresse	
By	
Tlf.nr.	
Fødselsdato	

Underskrift frivillig

Forsikringsforhold:

Hvis du som frivillig kommer til skade, mens du udfører opgaver, som er aftalt med Herning Kommune, kan du være omfattet af kommunens arbejdsskadeforsikring i henhold til lovgivningen om arbejdsskader (Arbejdsskadeloven). Betingelserne for om Arbejdsskadeloven omfatter dit frivillige arbejde, kan du se på Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside www.ask.dk.

På samme måde og efter samme betingelser kan du være omfattet af kommunens ansvarsforsikring, hvis du under det frivillige arbejde forvolder skade på andres person eller deres ting. Dit eventuelle erstatningsansvar vurderes i givet fald ud fra dansk rets almindelige erstatningsregler.

Hvis du ikke er omfattet af kommunens forsikringer, kan du være dækket af dine private forsikringer.

Herning Kommune den _____

Underskrift